Klachtnummer: 160229.01

Beslissing van de Klachtencommissie van het Nederlands Instituut voor de Classificatie van Audiovisuele Media (NICAM)

inzake de klacht van

xxx, hierna te noemen: klaagster

tegen

xxx gevestigd te xxx hierna te noemen: de filmdistributeur.

met betrekking tot de

Audiovisuele productie: bioscoopfilm **Fissa**, hierna te noemen: de Film.

1. De procedure

Klaagster heeft op 29 februari 2016 een klacht ingediend over de Film.

De voorzitter van de Klachtencommissie heeft de klacht op formele aspecten getoetst en bepaald dat de klacht voorshands in behandeling kan worden genomen.

De filmdistributeur heeft op 14 maart 2016 verweer gevoerd.

De Klachtencommissie heeft de klacht behandeld in haar zitting van dinsdag 22 maart 2016. Partijen hebben geen gebruik gemaakt van de mogelijkheid hun standpunt op de zitting toe te lichten.

2. De Film

De bioscoopfilm speelt zich af op de middelbare school. De populaire Max en Yous enerzijds en Ruben, die een beetje een nerd is, anderzijds helpen elkaar wederzijds bij hun eindexamen en het organiseren van een eindexamenfeest.

3. De classificatie

Filmdistributeurs en omroepen classificeren hun producties zelf aan de hand van een door de Wetenschapscommissie van Kijkwijzer ontwikkelde vragenlijst met de criteria van Kijkwijzer.

De filmdistributeur heeft deze versie van de Film op 22 februari 2016 geclassificeerd met behulp van het op dat moment geldende classificatieformulier en is uitgekomen op de classificatie ‘let op met kinderen tot 12 jaar’ op basis van geweld, seks, discriminatie, drugs en alcoholgebruik met grof taalgebruik.

De filmdistributeur had eerder (op 6 januari 2016) een andere versie van Fissa geclassificeerd op 12 jaar op basis van geweld, seks, discriminatie, drugs en alcoholgebruik met grof taalgebruik. Nadat hierover klachten bij het bureau van het NICAM waren binnengekomen, heeft het bureau de filmdistributeur geadviseerd die

versie aan te passen op 16 jaar op basis van alcohol en drugsgebruik vanwege het in een gunstig daglicht stellen van drugs- en alcoholgebruik. De distributeur gaf aan dit verzoek gevolg en heeft op 22 februari 2016 de classificatie van die bioscoopversie aangepast op 16 jaar op basis van alcohol en drugs. De distributeur haalde daarop die versie uit de roulatie en deze versie wordt niet meer in de bioscoop vertoond. De filmdistributeur heeft een gewijzigde versie met ingang van 22 februari 2016 in de bioscoop gebracht. Deze versie heeft de filmdistributeur op 22 februari 2016 geclassificeerd op 12 jaar op basis van geweld, seks, discriminatie, drugs en alcoholgebruik en met grof taalgebruik. De Film betreft deze gewijzigde versie.

4. De klacht
De klacht heeft betrekking op de categorieën: seks, drugs en/of alcoholgebruik en grof taalgebruik.
Klaagster zag de Film met haar neefje van 12 jaar in het weekend van 27 en 28 februari. Zij vindt de Film absoluut niet geschikt voor deze leeftijd. Er kwamen regelmatig blootscénes voor. Er wordt steeds gescholden met 'kanker'. Seks en drugs worden aangemoedigd. Klaagster vindt dat de Film de minimum leeftijd van 15 of 16 jaar moet hebben.

5. Het verweer
In het verweerschrift voert de filmdistributeur, zakelijk weergegeven, het volgende aan.

De filmdistributeur heeft naar aanleiding van een eerdere klacht kort na de release op 4 februari 2016 actie genomen en een nieuwe aangepaste versie in de bioscoop gebracht. De filmdistributeur is van mening dat de classificatie van deze versie op 12 jaar vanwege geweld, seks, discriminatie, drugs- en alcoholgebruik met grof taalgebruik juist is.

6. Het oordeel van de Klachtencommissie

De Klachtencommissie stelt vast dat de klacht in behandeling kan worden genomen en overweegt daarover als volgt.

Schadelijkheid/geschiktheid
De Klachtencommissie merkt allereerst op dat het doel van Kijkwijzer is ouders en opvoeders te informeren over voor kinderen mogelijk schadelijke elementen in een programma of film. Binnen het systeem van Kijkwijzer worden zes categorieën onderkend, die mogelijk schadelijke gevolgen hebben voor jeugdige kijkers: geweld, angst, seks, discriminatie, drugs- en/of alcoholmisbruik en grof taalgebruik. Kijkwijzer gaat over mogelijke schadelijkheid en geeft geen indicatie over geschiktheid of normen en waarden. Het is aan ouders en opvoeders om te beoordelen of zij een bepaald onderwerp in een film of programma geschikt vinden voor hun kinderen.

De klacht
De onderhavige klacht heeft betrekking op de categorieën seks, drugs en/of alcoholgebruik en grof taalgebruik. De Klachtencommissie overweegt daarover als volgt.

Seks
Klaagster is van mening dat de classificatie in deze categorie hoger uit moet komen dan 12 jaar. Volgens de criteria van Kijkwijzer komt de classificatie in de categorie seks alleen in de volgende gevallen hoger uit.
Een productie krijgt 16 jaar in het geval dat :

- Er seksuele handelingen met details van genitaliën (vagina, penis of delen daarvan) zijn te zien.
- Er vaak nadrukkelijke seksuele handelingen zijn te zien.

Volgens de toelichting op de vragenlijst, waarmee wordt geclassificeerd, worden onder seksuele handelingen verstaan: alle handelingen die erop gericht zijn de actor zelf, een andere persoon in de productie, of de kijker op te winden. Dit kan ook een suggestieve handeling zijn. Voorbeelden van seksuele handelingen zijn: stripteaseacts en opwindend strelen en betasten van billen, kruis en borsten. Wanneer seksuele handelingen expliciet in beeld worden gebracht kan dit gescoord worden als nadrukkelijk (het laat weinig aan de verbeelding over). Nadrukkelijkheid kan bijvoorbeeld ook worden gerealiseerd d.m.v. cameravoering: camerabeweging langs lichamen, close-ups van seksuele handelingen, gezicht of lichaamsdelen. De nadrukkelijkheid kan worden verhoogd door opzwepende muziek, het accentueren van genot.

De filmdistributeur heeft op de vragenlijst bij deze inhoudscategorie het volgende aangegeven:

- Er komt 1 keer of vaker seksueel georiënteerd taalgebruik voor.
- Er zijn 1 of enkele keren seksuele handelingen zichtbaar.
- Het seksueel taalgebruik en de seksuele handelingen komen bij elkaar opgeteld vaak voor.
- De seksuele handelingen zijn 1 of enkele keren op nadrukkelijke wijze in beeld gebracht.
- Tijdens de seksuele handelingen zijn geen genitaliën (vagina of penis) zichtbaar.

De Klachtencommissie kan zich vinden in de bovenstaande beantwoording van de vragenlijst door de filmdistributeur. In de Film zijn enkele keren seksuele handelingen zichtbaar, zoals de scène waarin de lerares mevrouw Florijn de jongen Ruben oraal bevredigt. Daarnaast is vaak sprake van seksueel georiënteerd taalgebruik. Dit betreft bijvoorbeeld uitspraken als ‘ik heb bitches gepaald en alle standjes gegeven’ en ‘suck my dick’. Nu het seksueel georiënteerd taalgebruik vaak voorkomt, komt dit samen met enkele keren seksuele handelingen ook vaak voor.

De Klachtencommissie is verder van oordeel dat er sprake is van enkele nadrukkelijk in beeld gebrachte seksuele handelingen Dit betreft de scène waar de lerares mevrouw Florijn de jongen Ruben oraal bevredigt en de scène op het feest waar wordt ingezoomd op billen van meisjes, Yous op een gegeven moment klappen op billen van meisjes geeft en zijn hoofd in meisjesbillen 'begraaft'.
Er zijn geen vagina, penis of delen daarvan *tijdens seksuele handelingen* in beeld gebracht. Op de foto is weliswaar meester Meijer met zijn (slappe) penis te zien, maar hierbij is niet te zien of dit tijdens een seksuele handeling is.

De Klachtencommissie is derhalve van oordeel dat de classificatie van de Film in de categorie seks op 12 jaar juist is.

Drugs en/of alcoholgebruik

Klaagster is van mening dat de classificatie in de categorie drugs en/of alcoholgebruik hoger uit moet komen dan 12 jaar. Volgens de criteria van Kijkwijzer komt de classificatie in de categorie Drugs en/of alcoholgebruik alleen in het volgende geval hoger uit:
Een productie krijgt 16 jaar in het geval dat :

- Er in de productie harddrugsgebruik of overmatig alcoholgebruik en/of overmatig softdrugsgebruik in beeld is, dat in een gunstig daglicht wordt geplaatst.

De filmdistributeur heeft op de vragenlijst bij deze inhoudscategorie het volgende aangegeven:

- Er komt harddrugs-, overmatig softdrugsgebruik of overmatig alcoholgebruik in de productie voor
- Het harddrugsgebruik, overmatig softdrugsgebruik, of overmatig alcoholgebruik wordt *niet* in een gunstig daglicht geplaatst.
- Het harddrugsgebruik, overmatig softdrugs- of overmatig drankgebruik wordt niet expliciet afgeraden.
- Al het harddrugsgebruik, overmatig softdrugs- of overmatig alcoholgebruik wordt niet uitgevoerd door een niet serieus te nemen antiheld in een comedy.

Volgens de toelichting op de vragenlijst zijn bij overmatig alcoholgebruik de effecten van het gebruik van alcohol in beeld, bijvoorbeeld door losbandig, bezopen of onzedelijk gedrag. Dit uit zich bijvoorbeeld doordat personen lallend en zwalkend over straat gaan, met dubbele tong praten of ongeremd gedrag vertonen.
Onder het in een gunstig daglicht plaatsen worden de volgende situaties verstaan: situaties waarbij duidelijk tot uitdrukking komt dat harddrugsgebruik of overmatig softdrug-/alcoholgebruik iets is wat goed is en alleen positieve effecten heeft.

De Klachtencommissie kan zich vinden in de bovenstaande beantwoording door de filmdistributeur. In de Film is sprake is van overmatig alcoholgebruik. Dit betreft o.a. de scène waar meester Meijer met een fles in zijn hand op de grond zit in het klaslokaal en knock-out gaat en de scène waar Ruben met Max en Yous op de kamer zit te drinken en daarna met maskers op straat wacht op meester Meijer, die de examens komt brengen. Hierbij is geen sprake van situaties waarbij duidelijk tot

uitdrukking komt dat overmatig alcoholgebruik iets is wat goed is en alleen positieve effecten heeft. Meester Meijer zegt dat hij voor de rest van zijn leven als stront behandeld zal worden en dat hij beter dood kan zijn en Ruben staat te huilen bij een boom en vraagt om als hij dood gaat tegen Annabeau te zeggen dat hij van haar houdt.
Ook tijdens het eindexamenfeest op het einde van de Film waar jongeren op muziek uit hun dak gaan, kan naar het oordeel van de Klachtencommissie niet worden gezegd dat hierbij duidelijk tot uitdrukking komt dat sprake is van in beeld gebracht overmatig alcoholgebruik met alleen positieve effecten. Nu niet duidelijk wordt gezegd dat overmatig alcoholgebruik niet goed is en het overmatig alcoholgebruik niet wordt uitgevoerd door niet serieus te nemen antihelden in een comedy, komt de classificatie in deze categorie uit op 12 jaar.

De Klachtencommissie is derhalve van oordeel dat de classificatie 12 jaar op basis drugs en/of alcoholgebruik juist is.

Grof taalgebruik
Klaagster geeft aan dat er in de Film steeds wordt gescholden met de woorden 'kanker'. De Klachtencommissie kan zich voorstellen dat klaagster aanstoot neemt aan het gebruik van een term als 'kankermongool'. In de Film is sprake van grof taalgebruik. Grof taalgebruik leidt echter niet tot een leeftijdsindicatie omdat er geen wetenschappelijk onderzoek is dat uitwijst dat grof taalgebruik voor een bepaalde leeftijdsgroep mogelijk schadelijker is dan voor andere. Aan de andere kant is gebleken dat ouders wel graag gewaarschuwd willen worden als er grof taalgebruik voorkomt in een productie. Daarom is er voorzien in een pictogram voor grof taalgebruik.

De Klachtencommissie is derhalve, met de filmdistributeur, van oordeel dat er in de Film grof taalgebruik voorkomt.

Conclusie
De Klachtencommissie is van oordeel dat de Film in de categorieën seks, drugs en/of alcoholgebruik en grof taalgebruik juist is geclassificeerd. De Klacht is derhalve ongegrond.

Ambtshalve oordeel overige inhoudscategorieën (geweld, angst en discriminatie)
De onderhavige klacht heeft geen betrekking op de categorieën geweld, angst en discriminatie. De Klachtencommissie is op grond van artikel 5.4 van het klachtenreglement bevoegd niet bindende adviezen te geven aan de filmdistributeur met betrekking tot de classificatie elementen waarop de klacht geen betrekking heeft. De Klachtencommissie ziet in dit geval echter geen aanleiding te oordelen dat de classificatie van de Film in de categorieën geweld, angst en discriminatie niet juist zou zijn. De Klachtencommissie kan zich vinden in de classificatie van de filmdistributeur in de categorieën geweld, seks en discriminatie op 12 jaar.

Gelet op het hiervoor overwogene beslist de Klachtencommissie als volgt.

7. De beslissing van de Klachtencommissie

Gegronde klacht
De Klachtencommissie acht de klacht **ongegrond**.

Beroep
Partijen hebben de mogelijkheid tegen deze uitspraak beroep aan te tekenen bij de Commissie van Beroep van het NICAM, voor zover zij in het ongelijk zijn gesteld. Het beroepschrift dient binnen *twee* weken na dagtekening van de uitspraak van de Klachtencommissie schriftelijk bij de secretaris van de Commissie van Beroep te worden ingediend.
Het adres luidt: NICAM, Commissie van Beroep, Postbus 322, 1200 AH Hilversum.

Hilversum, 25 maart 2016